

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Tlačová správa, 6. 2. 2025

Titul majster/majsterka ľudovej umeleckej výroby v Zozname najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku

Na základe výzvy Ministerstva kultúry Slovenskej republiky na predkladanie návrhov na zápis do Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku vyhlásenej 1. februára 2024 podalo Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) nomináciu programu „**Titul majster/majsterka ľudovej umeleckej výroby (ĽUV)**“.

Začiatkom tohto roku odborná komisia, ktorá posudzuje návrhy na zápisy, predložila svoje stanovisko k prvkom nominovaným do dvoch existujúcich zoznamov ministerke kultúry Slovenskej republiky, ktorá rozhodla aj o zápise programu „**Titul majster/majsterka ľudovej umeleckej výroby (ĽUV)**“. Slovensko má tak k 15. januáru 2025 v Reprezentatívnom zozname nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska zapísaných celkovo 50 prvkov a v Zozname najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku 6 programov, projektov a aktivít.

V roku 2015 bola do Zoznamu najlepších spôsobov ochrany nehmotného kultúrneho dedičstva na Slovensku zapísaná Škola remesiel ÚĽUV. Titul majster/majsterka ĽUV je tak ďalším významným prínosom ÚĽUV-u do tohto zoznamu.

Tradičné remeslá sú na Slovensku stále živé, napriek tomu, že po roku 1950 bolo v dôsledku zákazu vykonávania súkromných živností prerušené ich prirodzené tradovanie v rámci rodiny či lokálneho prostredia. Dnešný stav v tejto oblasti je odrazom desaťročia trvajúcej starostlivosti štátu o ne cez systematickú prácu zamestnancov ÚĽUV-u. Titul majster/majsterka ĽUV, udeľovaný od roku 1959 spoločne s Ministerstvom kultúry SR, je najvyšším ocenením slovenských tradičných remeselníkov a celej oblasti tradičných remesiel dodáva punc vysokej kvality. Držitelia titulu sú svojimi zručnosťami i postojom k životu vzorom pre menej skúsených či začínajúcich výrobcov, ale aj pre laickú verejnosť.

Od roku 1959 do roku 2023 získalo titul celkovo 454 výrobcov, z toho 246 žien a 208 mužov. Priemerný vek majstrov je 59 rokov, najstaršia majsterka mala 86 rokov a najmladší majster 26 rokov. Zaujímavosťou je, že najviac titulov bolo udelených v roku 1984, celkovo 24. Naopak, v 70. rokoch sa titul udeľoval len tri razy za celé desaťročie, podobne menej často aj v 90. rokoch. Od roku 2000 sa udeľuje každoročne a od roku 2011 sa počet nových majstrov a majsterek ustálil na 5 – 6. Historicky bola najviac oceňovaná tvorba v oblasti paličkovanej čipky (82) a výroby z dreva (60).

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV), štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry SR, vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi Regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV: www.uluv.sk.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Vďaka udeľovaniu titulov sa rokmi z anonymných ľudových výrobcov stali rešpektovaní nositelia tradičného remesla. Ich zručnosti a znalosti dnes obdivuje veľká časť slovenskej spoločnosti. Popri ocenení majstrovstva samotných výrobcov má program aj širší rozmer – významne prispieva k rozvoju tradičných remesiel v súčasnosti.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV), štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry SR, vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi Regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV: www.uluv.sk.